

Lucía Marcote

WRITTEN BY LUCÍA MARCOTE22/04/201622/04/2016

Wai Kit Lam

Wai Kit Lam (<http://www.waikitlam.com/>) (Hong Kong, 1966) es una artista que trabaja principalmente con la fotografía y el vídeo. Ha participado en exposiciones alrededor del mundo y actualmente reside en Hong Kong. Durante el mes de Abril se encuentra en residencia en el CAC Ses Voltes, con una de las ayudas para artistas no residentes.

El día que fui a conversar con Wai Kit Lam estaba nerviosa, mi control del inglés no es el más óptimo. Pero fue todo muy fluido, nos entendimos bien más allá del idioma.

–Anteriormente, ya habías colaborado con el CAC Ses Voltes para el proyecto Trafficjam #4, una red para el intercambio de artistas, y a partir de este conociste el proyecto de residencia ¿Qué relación tienes con los proyectos de residencia?

Tengo mucha suerte, he podido realizar muchas residencias en los últimos años. Esta es la séptima. Con Trafficjam he participado en la tercera y cuarta edición, la tercera fue en Berlín y la cuarta aquí.

Las residencias aportan mucho a mi carrera, porque cada vez que vas a un lugar es diferente, y aunque es mi segunda vez aquí es distinta, porque hay otra gente, otras situaciones, otro tiempo y yo también soy diferente porque, lógicamente, he cambiado. El año 2009 fue cuando hice la primera residencia en Berlín, la segunda fue en Mallorca, después fui a Portugal, también estuve en Noruega, en invierno lo cual fue bueno porque quería ir en esa época para experimentar el clima. Soy de Hong Kong, mi vida es muy diferente allí, pero estude en Londres y viví en Italia, así que para mí Europa no es algo nuevo.

Cuanto más sitios veo y a cuantas más residencias voy mi trabajo cambia, mi experiencia es muy importante. Tengo que ir al sitio, no solo verlo por internet o por las noticias. El año pasado estuve en Binissalem en Can Arabi, con otros artistas, pero esta vez estoy en la casa de un amigo y trabajando en este espacio. Aunque antes ya hubiera estado aquí, la experiencia es completamente diferente.

He realizado otras residencias en las que estaba sola, Portugal, que me permitieron estar en contacto conmigo misma. Pero cuando estuve con Trafficjam en Berlín, estábamos en grupo, para mí fue difícil pero interesante. Había gente de todo el mundo, vivíamos y trabajábamos

juntos. Las experiencias no se pueden experimentar igual en otros lugares, con otra gente o en otro tiempo. Las residencias me han ayudado a cambiar mi manera de como veo a la gente y el mundo, tengo mucha suerte.

-¿Crees que el intercambio, más de artistas internacionales, tendría que ser una práctica habitual en el mundo del arte? ¿Qué crees que aportan, tanto a ti como al panorama cultural del sitio donde realizas la estancia?

Sí, me encantaría que mucha más gente pudiera realizar estos intercambios. Hoy en día, tenemos internet pero hace años no era tan fácil. Estudié en Londres, pero me gradué hace treinta años, así que cuando acabé estaba bastante disgustada, porque en Hong Kong hace treinta años la comunicación no era muy buena. Londres es una ciudad muy cosmopolita y estuve durante tres años, estudié allí y me gustó mucho. Sabía que cuando me graduara y volviera, ya no tendría contacto con el mundo del arte contemporáneo occidental. Hoy, no puedo ir a los museos pero al menos puedo verlos por internet, hace treinta años no podía. Ahora es más importante hacer intercambios, porque tenemos más información y conocimiento de todo, pero tenemos que comunicarnos más. La idea de una persona es muy pequeña.

-¿Qué diferencias y similitudes tanto a nivel artístico como institucional hay en el mundo del arte contemporáneo entre España y China ?

Es muy diferente, del arte contemporáneo de china no te puedo hablar porque soy de Hong Kong y es muy diferente. La mentalidad de la gente de Hong Kong es distinta a la de los chinos, por las barreras físicas. Somos diferentes, ni mejores ni peores, Hong Kong perteneció a Reino Unido durante muchos años, esta es la razón.

El mundo del arte en Hong Kong es distinto, mucha gente dice que su identidad es confusa, porque antes era de Reino Unido y ahora forma parte de China. Hace treinta años el arte en Hong Kong no era muy bueno, pasaban pocas cosas, pero ahora está mejor. Es interesante por como vemos el mundo, yo he viajado mucho así que mi manera de pensar es diferente.

Hong Kong tuvo Art Basel hace dos años, porque querían tener una base en Asia y era un buen sitio, porque trabajar en China es muy difícil, incluso para mí, la mentalidad es muy diferente.

-¿Esto tiene relación con tu trabajo, con el concepto de identidad?

Sí, cuando estaba en Londres ya tenía la idea de identidad presente. Hong Kong perteneció a Londres hasta el 1997, y yo estude en Londres desde 1993 a 1996. Me gradué un año antes de que Hong Kong comenzase a pertenecer a China, era muy común que la gente fuera a estudiar a Inglaterra. Mucha gente de Hong Kong tiene nombre inglés, es normal, yo tenía el mío, pero no te lo voy a decir porque ya no lo uso más (risas). Soy Católica, así que cuando me bautizaron me pusieron un nombre inglés.

-Esto genera un problema de identificación, ¿no?

Si, es muy gracioso, cuando estudiaba en Londres me hacía llamar por mi nombre inglés, pero este no figuraba en mis documentos, así que no sabían quién era. Después de tres meses tuve un compañero, más mayor, y me pregunto porque siendo china tenía un nombre inglés. Me

empecé a preguntar a mi misma porque lo usaba, y comencé a decirle a la gente que me dejaran de llamar por mi nombre inglés, decidí dejar de usarlo después de graduarme. Cuando volví a Hong Kong, les dije que lo dejarán de usar y que me llamarán Kit.

Esta vez, estoy trabajado en otra cosa pero, el concepto de identidad siempre ha estado muy presente en mi trabajo.

-Tu proyecto consiste en la realización de fotografías de la isla que demuestren el impacto cultural que tiene el turismo. Luego las compararás con las de tu isla natal, Hong Kong. A simple vista se presentan como dos islas bastante diferentes culturalmente, social y geográfico. ¿Cual crees que es ese impacto cultural y que similitudes concibes comparándola con Hong Kong?

Ahora lo he cambiado porque cuando llegué aquí tuve otras ideas. Mallorca es un paraíso para mucha gente. Comencé a pensar en la idea de paraíso, y les pregunté a mis amigos de Facebook cuál era su idea de paraíso y recibí un montón de respuestas, algunas más típicas y otras no tanto. Ahora estoy asimilando las respuestas, y he obtenido cosas inesperadas. Tengo imágenes bonitas de Mallorca del cielo y el mar, típicas, y después escogería algunas respuestas de la gente y las imprimiría sobre estas. El escrito sería algo irónico, no demasiado directo, pero estoy trabajando en ello.

Hong Kong también es un lugar para turistas, pero mucho más materialista. La idea de paraíso puede ser un paisaje, como por ejemplo el mar, pero para mucha otra es más materialista, consumista. Hong Kong está teniendo problemas con los turistas que vienen de China, aquí los alemanes van a la playa, pero en Hong Kong van a comprar.

- ¿Piensas en el turismo como algo negativo, o simplemente lo analizas?

El turismo puede ser bueno o malo, en mis trabajos no suelo dar una respuesta, voy a preguntar. Creo que es importante esto haciendo arte, si voy a hacer algo que ya conoces, no necesito hacerlo. Tengo que hacer alguna cosa que te haga reflexionar.

-¿Qué relación estableces con el lugar dónde realizas tu trabajo?

Esta vez me sentía un poco nerviosa, porque no era mi primera vez y ya conocía gente. La otra vez, trabajé el tema de la distancia en Mallorca, cuando llegué pensé que Mallorca no era tan pequeña como parecía. Realicé el [proyecto del trayecto del tren a la parada de bus en Binissalem \(http://www.waikitlam.com/2015/2015 distance/2015 distance works.htm\)](http://www.waikitlam.com/2015/2015%20distance/2015%20distance%20works.htm). Ahora no sabía que podía hacer, y finalmente, vi un libro en una tienda de segunda mano cuyo título era El paraíso, no tenía nada que ver con Mallorca. Quería tratar el turismo pero mi idea fue redirigida, cambiada al concepto de paraíso, porque es esta idea, la que atrae el turismo a Mallorca.

Hablabas de mi relación y es un poco complicado, porque soy también una turista, pero estoy trabajando y me estoy quedando más tiempo del normal. Así que, ¿Qué soy? Pienso en la identidad, tanto en esta como en otras residencias, pero también pienso en cómo me pongo a mi misma en el lugar. Cuando pienso en la idea de paraíso es gracioso, porque yo también estoy aquí como una turista, también pienso cual es mi idea de paraíso.

-Volviendo al tema del paraíso, hay una cita bastante popular aquí de una conversación entre Robert Graves y Gertrude Stein, el le dice: ¿Voy a vivir a Mallorca? y ella le responde: Si eres capaz de soportar el paraíso. Creemos muchas veces que vivimos en el paraíso.

¿La gente en Mallorca, realmente cree que vive en el paraíso?

-Sí, no somos siempre conscientes, pero, desde mi experiencia, por ejemplo cuando vengo caminando desde el tren y veo La Seu y el mar, realmente creo que vivo en el paraíso. Hablando con amigos, también me doy cuenta de eso.

Así que los residentes creen que viven en el paraíso y están felices de ello. Cada vez que les digo a mis amigos que voy a Mallorca, enseguida piensan en el mar y en la playa, y me dicen: vas al paraíso. Es interesante ver que no solo los turistas piensan que esto es un paraíso, sino también la gente que vive aquí.

-Dices que tu principal inspiración proviene del entorno que te rodea, partes de fragmentos de tu realidad cercana, pero de espacios un poco marginales, de los detalles.

Me gusta ponerme en el sitio donde estoy, aquí intento hablar español y ver la tele y las noticias locales. Si no me sitúo en el sitio donde estoy entonces, ¿Por qué vengo aquí? Podría trabajar en Hong Kong con mi ordenador, pero es diferente. Para mí, es importante experimentar el lugar donde estoy, voy al supermercado como un residente. Es un poco confuso porque aparte del castellano también está el catalán.

-¿En otros trabajos hablas de tu identidad, como por ejemplo la colección de fotos carnet (http://www.waikitlam.com/2015/2015_passport_photos/2015_passport_photos_works.htm), o más bien hablas de tu propia experiencia como reflejo de una comunidad?

Para describir mi trabajo diría una cosa, uso mi imagen pero no a mí misma. Yo puedo ser otra persona pero, otra persona también puede ser yo. Tengo ese proyecto, en el cual llevo trabajando catorce años, en el que trabajo con mis fotos de pasaporte. Todas mis caras son muy diferentes, se me ve más elegante cuando estoy en Europa y más “china” cuando estoy allí. Aquí tengo unos ejemplos, no te rías ¿puedes creer que esta sea yo?

-Creo que es por el fondo rojo (risas).

Es muy horrible, la primera vez que me hice una foto en china me hicieron escoger el color del fondo, según el documento es uno u otro. Así que escogí el rojo, el fotógrafo tenía una buena cámara y la retoco durante diez minutos, pensaba que iba a salir una buena foto. Cuando la vi me reí mucho, realmente no se parece a mí, a lo mejor es la idea en china de cómo una mujer debería ser. Hay otra en Hong Kong, de un fotomatón, está sí que se parece a mí y solo tiene un mes de diferencia. En los diferentes lugares, se me ve muy distinta, da igual que este un mes o una semana. Uso mi persona no para hablar de mí, sino de la sociedad.

CAT

Wai Kit Lam (<http://www.waikitlam.com/>) (Hong Kong, 1966) és una artista que treballa principalment amb la fotografia i el vídeo. Ha participat en diverses exposicions al voltant del món i actualment resideix a Hong Kong. Durant el mes d'Abril es troba en residència en el CAC Ses Voltes, amb una de les ajudes per artistes no residents.

El dia que vaig anar a conversar amb Wai Kit Lam estava nerviosa, el meu control de l'anglès no és el més òptim. Però va ser tot molt fluid, ens vam entendre bé més enllà de l'idioma.

-Anteriorment, ja havies col·laborat amb el CAC Ses Voltes per al projecte Trafficjam #4, una xarxa per a l'intercanvi d'artistes, i a partir d'aquest vares conèixer el projecte de residència. Quina relació tens amb els projectes de residència?

Tinc molta sort, he pogut realitzar moltes residències en els últims anys. Aquesta és la setena. Amb Trafficjam he participat en la tercera i quarta edició, la tercera va ser a Berlín i la quarta aquí.

Les residències aporten molt a la meua carrera, perquè cada vegada que vas a un lloc és diferent, i encara que és la meua segona vegada aquí és diferent, perquè hi ha una altra gent, altres situacions, un altre temps i jo també sóc distinta perquè, lògicament, he canviat. L'any 2009 va ser quan vaig fer la primera residència a Berlín, la segona va ser a Mallorca, després vaig ser a Portugal, també vaig estar a Noruega, a l'hivern la qual cosa va estar bé perquè volia anar en aquesta època per experimentar el clima. Sóc de Hong Kong, la meua vida és molt diferent allà, però vaig estudiar a Londres i vaig viure a Itàlia, així que per mi Europa no és una cosa nova.

Com més llocs veig i a quantes més residències estic el meu treball canvia, la meua experiència és molt important. He d'anar al lloc, no solament veure-ho per internet o per les notícies. L'any passat vaig estar a Binissalem en Ca n'Arabí, amb altres artistes, però aquesta vegada estic a la casa d'un amic i treballant en aquest espai. Encara que abans ja hagués estat aquí, l'experiència és completament diferent.

He realitzat altres residències en les quals estava sola, Portugal, que em van permetre estar en contacte amb mi mateixa. Però quan vaig estar amb Trafficjam a Berlín, estàvem en grup, per a mi va ser difícil però interessant. Hi havia gent de tot el món, vivíem i treballàvem junts. Les experiències no es poden experimentar igual en altres llocs, amb una altra gent o en un altre temps. Les residències m'han ajudat a canviar la meua manera de com veig a la gent i el món, tenc molta sort.

-Creus que l'intercanvi, més d'artistes internacionals, hauria de ser una pràctica habitual al món de l'art? Què creus que aporten, tant a tu com al panorama cultural del lloc on realitzes l'estada?

Sí, m'encantaria que molta més gent pogués realitzar aquests intercanvis. Avui dia, tenim internet però fa anys no era tan fàcil. Vaig estudiar a Londres, però em vaig graduar fa trenta anys, així que quan vaig acabar estava bastant disgustada, perquè a Hong Kong fa trenta anys la comunicació no era molt bona. Londres és una ciutat molt cosmopolita i vaig estar durant tres anys estudiant i em va agradar molt. Sabia que quan em gradués i tornés ja no tindria contacte amb el món de l'art contemporani occidental. Avui, no puc anar als museus però almenys puc veure'ls per internet, fa trenta anys no podia. Ara és més important fer intercanvis, perquè tenim més informació i coneixement de tot, però hem de comunicar-nos més. La idea d'una persona és molt petita.

-Quines diferències i similituds tant en l'àmbit artístic com a institucional hi ha al món de l'art contemporani entre Espanya i Xina?

És molt diferent, de l'art contemporani de xinesa no et puc parlar perquè sóc de Hong Kong i és molt diferent. La mentalitat de la gent és diferent de la dels xinesos, per les barreres físiques. Som diferents, ni millors ni pitjors, Hong Kong va pertànyer a Regne Unit durant molts anys, aquesta és la raó.

El món de l'art a Hong Kong és diferent, molta gent diu que la seva identitat és confusa, perquè abans era de Regne Unit i ara forma part de Xina. Fa trenta anys l'art a Hong Kong no era molt bo, passaven poques coses, però ara està millor. És interessant per com veiem el món, jo he viatjat molt així que la meua manera de pensar és diferent.

Hong Kong té Art Bassel des de fa dos anys, perquè volien tenir una base en Àsia i era un bon lloc, perquè treballar a Xina és molt difícil, fins i tot per a mi, la mentalitat és molt diferent.

-Això té relació amb el teu treball, amb el concepte d'identitat?

Sí, quan estava a Londres ja tenia la idea d'identitat present. Hong Kong va pertànyer a Londres fins al 1997, i jo vaig estudiar a Londres des de 1993 a 1996. Em vaig graduar un any abans que Hong Kong comencés a pertànyer a Xina, era molt comú que la gent fora a estudiar a Anglaterra. Molta gent de Hong Kong té nom anglès, és normal, jo tenia el meu, però no t'ho diré perquè ja no l'utilitzo (riures). Sóc Catòlica, així que quan em van batejar em van posar un nom anglès.

-Això genera realment un problema d'identificació, no?

Sí, és molt graciós, quan estudiava a Londres em feia dir pel meu nom anglès, però aquest no figurava en els meus documents, així que no sabien qui era. Després de tres mesos vaig tenir un company, més major, i em va preguntar perquè sent xinesa tenia un nom anglès. Em vaig començar a preguntar a mi mateixa perquè ho usava, i vaig començar a dir-li a la gent que em deixessin de cridar pel meu nom anglès, vaig decidir deixar d'usarlo després de graduar-me. Quan vaig tornar a Hong Kong, els vaig dir que ho deixessin d'usarlo i que em diguessin Kit. Aquesta vegada, estic treballant en una altra cosa però, el concepte d'identitat sempre ha estat molt present en el meu treball.

-El teu projecte consisteix en la realització de fotografies de l'illa que demostrin l'impacte cultural que té el turisme. Després les compararàs amb les de la teua illa natal, Hong Kong. A simple vista es presenten com dues illes bastant diferents culturalment, social i geogràfic. Quin creus que és aquest impacte cultural i quines similituds conceps comparant-la amb Hong Kong?

Ara ho he canviat perquè quan vaig arribar aquí vaig tenir altres idees. Mallorca és un paradís per a molta gent. Vaig començar a pensar en la idea de paradís, i els vaig preguntar als meus amics de Facebook quin era la seva idea de paradís i vaig rebre un munt de respostes, algunes més típiques i unes altres no tant. Ara estic assimilant les respostes, i he obtingut coses inesperades. Tenc imatges boniques de Mallorca del cel i el mar, típiques, i després escolliria algunes respostes de la gent i les imprimiria sobre aquestes. L'escrit seria alguna cosa irònica, no massa directe, però estic treballant en això.

Hong Kong també és un lloc per a turistes, però molt més materialista. La idea de paradís pot ser un paisatge, com per exemple el mar, però per a molta una altra és més materialista, consumista. Hong Kong està tenint problemes amb els turistes que vénen de Xina, aquí els alemanys van a la platja, però a Hong Kong van a comprar.

- Penses en el turisme com alguna cosa negativa, o simplement ho analitzes?

El turisme pot ser bo o dolent, en els meus treballs no és comú que doni una resposta, vaig a preguntar. Crec que és important això fent art, si vaig a fer alguna cosa que ja coneixes, no necessit fer-ho. He de fer alguna cosa que et faci reflexionar.

-Quina relació estableixes amb el lloc on realitzes el teu treball?

Aquesta vegada em sentia una mica nerviosa, perquè no era la meva primera vegada i ja coneixia gent. L'altra vegada, vaig treballar el tema de la distància a Mallorca, quan vaig arribar vaig pensar que Mallorca no era tan petita com semblava. Vaig realitzar el projecte del trajecte del tren a la parada de bus a Binissalem

(http://www.waikitlam.com/2015/2015_distance/2015_distance_works.htm). Ara no sabia que podia fer, i finalment, vaig veure un llibre en una tenda de segona mà el títol de la qual era El paradís, no tenia res a veure amb Mallorca. Volia tractar el turisme però la meva idea va ser redirigida, canviada al concepte de paradís, perquè és aquesta idea, la que atreu el turisme a Mallorca.

Parlaves de la meva relació i és una mica complicat, perquè sóc també una turista, però estic treballant i m'estic quedant més temps del normal. Així que, Què sóc? Pens en la identitat, tant en aquesta com en altres residències, però també pens en com em poso a mi mateixa en el lloc. Quan pens en la idea de paradís és graciós, perquè jo també estic aquí com una turista, també pens com és la meva idea de paradís.

-Tornant al tema del paradís, hi ha una cita bastant popular aquí d'una conversa entre Robert Greus i Gertrude Stein, ell li diu: Vaig a viure a Mallorca?, i ella li respon: Si ets capaç de suportar el paradís. Creiem moltes vegades que vivim en el paradís.

La gent a Mallorca, realment creu que viu en el paradís?

-Sí, no som sempre conscients, però, des de la meva experiència, per exemple quan veng caminant des del tren i veig La Seu i la mar, realment crec que visc en el paradís. Parlant amb amics, també m'adon d'això.

Així que els residents creuen que viuen en el paradís i estan feliços d'això. Cada vegada que els dic als meus amics que vaig a Mallorca, de seguida pensen en el mar i a la platja, i em diuen: vas al paradís. És interessant veure que no solament els turistes pensen que això és un paradís, sinó també la gent que viu aquí.

-Dius que la teva principal inspiració prové de l'entorn que t'envolta, parts de fragments de la teva realitat propera, però d'espais una mica marginals, dels detalls.

M'agrada posar-me en el lloc on estic, aquí intent parlar espanyol i veure la tele i les notícies locals. Si no em situo en el lloc on estic llavors, Per què vinc aquí? Podria treballar a Hong Kong amb el meu ordinador, però és diferent. Per a mi, és important experimentar el lloc on estic, vaig al supermercat com un resident. És una mica confús perquè a part del castellà també està el català.

-En altres treballs parles de la teva identitat, com per exemple la col·lecció de fotos carnet (http://www.waikitlam.com/2015/2015_passport_photos/2015_passport_photos_works.htm), o més aviat parles de la teva pròpia experiència com a reflex d'una comunitat?

Per descriure el meu treball diria una cosa, ús la meva imatge però no a mi mateixa. Jo puc ser una altra persona però, una altra persona també pot ser jo. Tenc aquest projecte, en el que port treballant catorze anys, en el qual treball amb les meves fotos de passaport. Totes les meves cares són molt diferents, se'm veu més elegant quan estic a Europa i més "xinesa" quan estic allà. Aquí tenc uns exemples, no riguis. Pots creure que aquesta sigui jo?

-Crec que és pel fons vermell (riures).

És horrible, la primera vegada que em vaig fer una foto a xina em van fer escollir el color del fons, segons el document és un o un altre. Així que vaig escollir el vermell, el fotògraf tenia una bona càmera i la va retocar durant deu minuts, pensava que anava a sortir una bona foto. Quan la vaig veure vaig riure molt, realment no s'assembla a mi, potser és la idea en xinesa de com una dona hauria de ser. Hi ha una altra a Hong Kong, d'un fotomaton, aquesta sí que s'assembla a mi i solament té un mes de diferència. En els diferents llocs, se'm veu molt diferent, és igual que estigui un mes o una setmana. Ús la meva persona no per parlar de mi, sinó de la societat.

Crea un blog o un sitio web gratuitos con WordPress.com. | El tema Escutcheon.